

LJUBLJANA • JULIJ—AVGUST 1950 • LETO II. • ŠTEV. 6 • DIN 15

Nove znamke za Šahovsko olimpiado

OBJAVA ST. 56

Priložnostne frankovne znamke za Šahovsko olimpiado

Z odločbo Poštnega ministrstva št. 16019/50 z dne 24. VI. 1950 pridejo v promet dne 20. avgusta 1950 priložnostne frankovne znamke za Šahovsko olimpiado v Dubrovniku.

Serijska ima pet vrednot, ki prikazujejo:

Din 2.— rjavo rdeča — zemljevid FLR Jugoslavije in šahovnico, preko tega pa silhueto šahovske figure — lovca z označbami stranj sveta.

Din 3.— črno rjava-rumeno rjava — šahovska figura — stolp na šahovskem polju, okrog stolpa trak v obliki črke »J«, ki ga sestavljajo zastave raznih držav.

Din 5.— zelena rumena-modra — šahovnica s figurami in zeml. oblo.

Din 10.— rjavo vijoličasta-svetlo modra-rjavo rumena — zemljevid Jugoslavije z delom zemeljske oble. Na slednji šahovska polja in figure, nad tem jugoslovanska zastava.

Din 20.— temno modra-modra-rumeno rjava — Dubrovnik z jugoslovansko zastavo, šahovska figura — skakač, okoli njega trak zastavic tuznih držav.

OBJAVA ST. 57

Priložnostni žigi

1. Po odločbi Poštnega ministrstva št. 16680 z dne 30. VI. 1950 je odobrena izdelava in uporaba priložnostnega žiga za žigovanje poštinih pošiljk v času od 20. avgusta 1950 ob priliki svetovne šahovske olimpiade v Dubrovniku. Besedilo žiga: »Šahovska olimpiada 1950 — Dubrovnik. v sredi pramakljiv datum.

VSEBINA:

Filatelisti FLRJ tekmujejo — Prvi plenum Filatelistične zveze Slovenije — Prostovoljno delo — Naše nove znamke — Rajko Prinčič: Posebnosti na frankovnih znamkah VUJA (živalce) — Ferdo Kobal: Lovrenc Košir (Uspeh preiskave iz leta 1858 in Koširjeva smrt) — Pavle Anderlič: Osnovni pojmi filatelije (4. nadaljevanje) — Občni zbori — Razstave — Iz drugih republik — Naši posebni žigi — Objave — Nove znamke v svetu (Evropa 1950) — Objave Biroja za filatelijo — Zanimivosti — Nove znamke (Evropa 1949).
poštni predal 281.

»NOVA FILATELIJA« mesečno glasilo Filatelistične zveze Slovenije — Ljubljana, poštni predal 281.

Urednik: Pavle Anderlič, Ljubljana, Frančiškanska 3. — Odgovarja: Silvo Pajk, Ljubljana, »Gospodsvetska 10/IV.

Tekoči račun Narodne banke, Ljubljana, št. 604-95603-104.

Glasilo izhaja 10 krat na leto. Letna naročnina 150 din.

Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

LETNIK II.

JULIJ — AVGUST 1950

ŠTEV. 6

Filatelisti FLRJ tekmujejo!

Na letni skupščini Saveza filatelista Srbije v Beogradu je pozval predstavnik Filatelistične zveze Slovenije vse bratske Filatelistične zveze k tekmovanju, da pokažemo filatelisti sodobno raven jugoslovanske socialistične filatelije. Naša Zveza je nato še pismeno pozvala bratske Zveze k medzveznemu tekmovanju in pričakuje ugodnega odziva.

Tekmovanje obsega naslednje točke:

1. Prostovoljno delo.
2. Revizija članstva.

Potankosti prve točke so vsebovane v naslednjem: število članstva, koliko njih se je od vsega članstva udeležilo prostovoljnega udarniškega dela, koliko dela je bilo opravljenega in koliko ur.

Glede revizije članstva pa velja smernica: iz članskih vrst je treba izbrisati vse nezdrave elemente, ki škodujejo ugledu naše socialistične filatelije.

Tekmovanje traja od 1. junija do 1. novembra 1950, nakar se bo sestala medzvezna komisija, ki bo objavila uspeh tekmovanja na Dan republike 29. novembra 1950.

S tekmovanjem bomo dokazali, da je filatelistično gibanje močna ljudska organizacija, ki živi z duhom časa in pomaga pri gradnji socializma.

Vse sile za petletko!

Filatelistična zveza Slovenije

Sekretar:

Predsednik:

Marjan Stebih s. r.

Lojze Cernota s. r.

Prvi plenum Filatelistične zveze Slovenije

V nedeljo 28. maja je podala Filatelistična zveza Slovenije obračun svojega dela za razdobje od prvega rednega običnega zbora dalje in hkrati pokazala, da ima polno načrtov, katerih izvedba bo mnogo koristila slovenski in s tem jugoslovanski filateliji.

Predsednik tov. Cernota je v pozdravnih besedah nakazal linijo fila-

telističnega življenja v naši socialistični državi ter pozdravil delegate podružnic in direktorja ljubljanske Poštne direkcije.

Sekretar tov. Stebih je orisal velik razmah organizatoričnega dela. V kratki dobi po običnem zboru so bile ustanovljene 3 nove podružnice. Zveza ima 36 podružnic z 2876 člani, kar kaže čvrst razvoj. Podružnice po večini ra-

zumejo današnji čas in potrebo čim boljšega notranjega dela. Pohvaženi sta bili podružnici Bled in Kranj, grajana pa je bila pasivnost podružnice v Murski Soboti. Glede poročil o delovanju, ki naj jih podružnice pošiljajo Zvezi, je bilo sklenjeno, da bo Zveza predpisala rokovnik za vse podružnice. Priključena bodo navodila za enotno poslovanje.

Živahna diskusija se je razvila o zamenjavi znamk z inozemstvom. Predvsem so se razkrile nepravilne mahinacije posameznikov, ki izrabljajo filatelijo zato, da pridejo po njej do raznih stvari iz inozemstva. Dasi taki škodljivi primeri naši Zvezi doslej niso javljeni in znani, so delegati takšno »filatelijo« ostro obsodili.

Direktor Poštne direkcije tov. Kunst je naglasil veličino boja naših narodov za izgradnjo socializma in nesramno gonjo Kominforma. Poudaril je, da filatelisti s pravilnim upoštevanjem odredb naših oblasti pomagamo izgradnji socializma.

Mnogo je bilo govora o vzgoji mladine v filatelističnih vrstah. Tu je opazljiva velika razlika med stari in novim družbenim življenjem. Za mladino v prejšnjih društvih ni bilo mesta. Če pa je že bila v njih, so jo izkoriščali. Tega danes ni. Nekdaj so bili tudi očitki, da mladina ni za znamke, temveč naj se rajši uči. Danes pa je prav filatelija važen činitelj, ki more doseči s posredno dopolnilno vzgojo prav dobre uspehe. Predvsem je treba pozdraviti odbore podružnic, ki so stopile v stik s šolskimi vodstvi, da tako nadzorujejo šolski uspeh mladine. Delegati so sprožili vprašanje zbiranja znamk po mladini, ki ji je treba prikazati pravilno zbiranje vseh vrst znamk zlasti rabljenih, poučiti o njih lepljenju v zvezke, urejevanju in razporeditvi. Vse potrebno strokovno vzgojo naj dado mladini odrasli člani. Lep primer takega dela z mladino je navedel delegat iz Slov. Konjic tov. Müller.

Tov. Stebih je naglasil, kako važna je tesna povezava podružnic. Kot stvaren primer je navedel možnost izletov

in obiskov med podružnicami, ki naj bodo povezani s prostovoljnim delom, s čimer bomo filatelisti dokazali, da želimo prispevati k skupnosti. Vsak filatelista bo kakšno nedeljo rad opravil nekaj ur dopoldanskega prostovoljnega dela, popoldne pa se tak izlet dopolni z zamenjavo znamk in razvedrilom. S takim delom ne bomo le pomagali naši izgradnji, — dosegli bomo še nujno potrebno tesno povezavo in izmenjavo misli članstva v mestu s podeželjem. Sekretar je omenil prvi izlet, ki ga imajo člani ljubljanskih podružnic v nedeljo 4. 6. 1950 k tovarišem v Kamnik, kjer bodo dopoldne pomagali pri gradnji združnega doma. (O uspehu prostovoljnega dela poročamo na drugem mestu. Op. ured.) S tem v zvezi je bilo dano navodilo, naj sporoče vse podružnice prej ko prej svoje obveznosti in uspehe akcij. Le tako bomo na bližnji konferenci v Beogradu dokazali tudi s številkami svoj prispevek k skupnosti in pozitivne uspehe našega sodelovanja.

Pravilnost naše linije moramo dokazati tudi s tem, da ponovno pregledamo naše vrste ter izločimo tiste člane, ki so zgolj številke in jih zanima le vrednost znamk, s čimer dokazujejo, da so se vrinili v naše vrste le iz spekulativnih nagibov.

Po živahni diskusiji so bili soglasno sprejeti naslednji sklepi plenuma: 1. prostovoljno delo, 2. čistka članstva, 3. mesečna poročila o delovanju podružnic z nakazovanjem perečih problemov in pobudami, 4. izboljšanje in dopisovanje v glasilo, 5. razstave podružnic in 6. vzgoja mladine.

Ob sklepu zasedanja plenuma sta bili poslani pozdravni brzojavki našemu prvemu častnemu članu podpredsedniku vlade FLRJ tov. Edvardu Kardelju in Poštnemu ministru.

*

Prvi plenum naše Zveze je nakazal smernice pravičnega dela in upamo, da bo tako delo rodilo kar največ uspeha. Delegati so očitno zadovoljni prevzeli sklepe in obveznosti.

Silvo Pajk,

P ROSTOVOLJNO DELO

I. izlet FZS v Kamnik

Slovenski filatelisti so sprejeli na občnem zboru sklep, da bodo skušali v poslovnem letu kolikor mogoče povežati delovanje Ljubljane in podeželskih podružnic. Da bi ta namen kar močji uspešno izvedli, je Filatelistična zveza Slovenije organizirala 4. 6. 1950 uspel izlet v Kamnik, kjer so se stali filatelisti mesta in podeželja ter so uredili v prijetnem razgovoru mnoga pereča vprašanja.

Predsednik FKL, 66-letni inž. Franjo Lavrič je tudi med prvimi prostovoljci

Da bi pa dosegli tudi nekaj uspeha pri delu obnove, so se udeležili filatelisti prostovoljnega udarniškega dela pri gradnji kulturnozadružnega doma. Z zglednim delom so odkopali ter izvozili 30 m³ gramoza in drugega materiala; opravili so 280 udarniških ur. To delo je imelo dvojen namen: pokazati ljubezen meščana Ljubljane do ustvarjalnega dela in pomoči podeželju ter povzdigniti delovni polet Kamničanov, ki se v nič kaj velikem številu ne udeležujejo prostovoljnega dela pri gradnji tega za Kamnik tako potrebnega doma.

Ljubljanski filatelisti, 32 po številu, so s kamniškimi filatelisti izmenjali po opravljenem delu svoje sodbe o zbiranju znamk ter so s tem pripomogli, da so dobili podeželski zbiralci boljši vpogled v današnje stanje naše filatelije in nabrali izkušnje za nadaljnje delo na tem področju.

Filatelistična zveza Slovenije bo organizirala v bodoče še več takih izletov, povezanih s prostovoljnim delom. Dokazati hoče podeželju, da je med mestom in vasjo že trdna vez in da hočejo tudi meščani-filatelisti prispevati svoje k nagli izgradnji naše socialistične domovine.

Vladimir Pušenjak.

Podružnica Kranj

Dne 4. 6. 1950 so se udeležili člani podružnice v Kranju prostovoljnega dela pri Smučarskem domu na Joštu. Od 120 članov je delalo 10 članov, ki so napravili 130 udarniških ur po normi, določeni od Staba delovnih brigad v Kranju za prenos desk od Pšenega do Jošta. Uspeh dela 1 m³ desk, prenešenih po strmem bregu z višinsko razliko na 200 m.

Filip Kumer.

Podružnica Bled

V nedeljo 4. junija se je udeležilo od skupnega števila 26 članov 14 članov pregleda krompirišč v smeri Ribno. Pregledovali so dopoldne od 8. do 12. ure ter opravili 56 udarniških ur. Mladinci zaradi pionirskega dneva niso mogli sodelovati. Bomo pa napravili z mladinci akcijo med tednom ali pa drugič.

Franc Gogala.

Podružnica Tržič

je imela udarniško delo v sredo 7. 6. 1950 na stavbi Sindikalnega doma. Delalo je 25% odn. 15 članov, ki so izvršili 30 ur.

FILIP Tržič

Filatelistični klub Ljubljana

je izvedel v soboto 17. junija 1950 od 16. do 19. ure prostovoljno delovno akcijo v novem ateljeju »Triglav fil-

mak v Ljubljani. Uspeh tega dela zgovorno podaja dopis podjetja, ki ga objavljamo v prepisu:

»Triglav film« z zadovoljstvom sporoča upravnemu odboru FKL, da so Vaši člani, 34 po številu, delali z vzgledno vnemo in pridnostjo. Skupno so napravili 88.30 ur = 154 norma ur. Efekt dela: sejanje peska 3.25 m³, prevoz gramoza, peska in mivke 7 m³, prevoz in zlaganje zidakov v razdalji 55 m — 3500 kosov, ruvanje žebkjev iz lesa 2 kg.

Triglav film priporoča, da upravlj. odbor FKL pohvali udeležence te prostovoljne delovne akcije in želi, da bi se člani še udeležili dela pri našem podjetju. Pomocnik direktorja Drobež Maks s. r.

II. izlet FZS na Bled

V nedeljo 2. 7. 1950 je organizirala Filatelistična zveza Slovenije II. izlet članstva ljubljanskih podružnic, povezan s prostovoljnim udarniškim delom na Bledu. Dela na fizikulturnem terišču se je udeležilo 43 Ljubljančanov in 5 članov podružnice z Jesenic. Izkopali in prevozili so 30 m³, splanirali pa 450 m² zemlje v 240 urah.

Po kosilu je član FKL tov. inž. Budu, imel zanimivo filatelistično predavanje s prikazovanjem diapozitivov znamenj in prirodnih lepot. Blejska podružnica je priredila društveno tombolo, nakar so se člani do povratka ohladili še v valovih jezera pod Gradom.

NAŠE NOVE ZNAMKE

Priložnostne letalske znamke za III. zvezni letalski zlet

Ze tretjič po osvoboditvi (prvič v Cerkljah ob Krki 1947, drugič 1949 prav tako v Rumi) so se letos zbrali v Rumi od 2. do 11. julija letalci iz vse Jugoslavije na svojem zletu. Na teh zletih pokažejo plodove svojega dela in v plemeniti borbi tekmujejo med seboj. Vtem ko sta bila prva dva zleta v znamenju množičnosti, je bilo letos število sodelujočih manjše, poudarek je bil na kvaliteti. Letošnji zlet je bil zadnja preizkušnja naših jadrancev pred svetovnim prvenstvom

na Svedskem, ki se ga je udeležila tudi Jugoslavija. Modelarji pa so s svojimi modeli tekmovali na mednarodnih tekmah na Finskem in drugod po severni Evropi. V stari Jugoslaviji so le redki imeli priliko postati letalci. v naši novi socialistični domovini pa je dostopno vsakomur. Socialistična družba pravilno ceni napore naših mladih letalcev, saj bodo iz njihovih

vrst izšli konstruktorji naših novih letal, mnogi med njimi bodo postali tudi čuvarji našega neba, piloti jugoslovanskega vojnega letalstva.

Z odločbo št. 11.961 z dne 28. aprila se je odločilo Poštno ministrstvo FLR Jugoslavije izdati za to priliko posebne letalske znamke, ki bodo v vsaki zbirki govorile o razmahu letalstva pri nas.

Idejne osnutke za znamke so napravili dr. Pavle Gavranic iz Zagreba (znamke za din 2, 3, 10), Jarež Trpin iz Ljubljane (5 din) in Sreten Grujić iz Beograda. Ime umetnika, ki

je napravil rez, ni bilo objavljeno. Globinski tisk (bakrorez) je delo Zavoda za izradu novčanica Narodne banke FLRJ v Beogradu. Na vsetu znamkah je nad sliko napis »Vazduhoplovni slet 1950« v latinici, desno pod njim pismo s krili, ki simbolizira zračno pošto. V levem spodnjem kotu je označena prodajna cena znamke, besedica din je v latinici. Pod sliko je napis FNR JUGOSLAVIJA v cirilici, pod njim pa še v latinici. Znamke so velike 30×37 mm, slike 25×31 mm. Tiskane so v polah $5 \times 5 = 25$ znamk, robovi pol so brez oznake. Tiskovna pola je hkrati prodajna. Papir je bel, lepilo brezbarvno, zobčanje grebenasto $12\frac{1}{2}$.

Serijska ima sledeče vrednote:

- Din 2.**— olivno zelena; start jadralnega modela;
Din 3.— rjavordeča; jadralno letalo v poletu;
Din 5.— temno vijoličasta; pristanek padalcev;
Din 10.— rjava; žena pilot v letalu;
Din 20.— modra; vodno jadralno letalo pred Dubrovnikom.

Višina naklade ni bila objavljena. Znamke so prišle v promet 2. julija 1950, v prodaji bodo do nadaljnjega, frankaturno vrednost imajo do preklica.

Clani filatelističnih zvez so dobili po dve, mladinci po eno serijo.

.....

Za tujino — pour l'étranger

Nouveautés de la République fédérative populaire de Yougoslavie

Le troisième concours fédéral d'aviation, ayant lieu du 2 au 11 juillet 1950 à Ruma, avait surtout la signification d'une compétition sportive qualitative. C'est pourquoi la participation était moindre qu'aux deux concours fédéraux antérieurs (1947 à Cerklje sur Krka et 1949 à Ruma). Au concours participaient plus de 400 pilotes-planes, parachutistes et modélistes. Chaque république et l'école fédérale d'aviation y envoyaient une équipe. Le concours a eu plein succès et a démontré le grand progrès de l'avia-

tion yougoslave surtout grâce à l'aide important du gouvernement socialiste et l'enthousiasme de la nouvelle jeunesse yougoslave.

Le 2 juillet 1950 ont été émis les timbres commémoratifs à cette occasion conformément à l'arrêté du Ministère des Postes no 12191 du 3 mai 1950. Les timbres sont valables pour l'affranchissement jusqu'à nouvel ordre. Valeurs:

- 654. Din 2.**— olive-vert (modéliste avec modèle d'un avion)
655. Din 3.— rouge foncé (aviron en vol)
656. Din 5.— violet foncé (parachutistes)
657. Din 10.— brun (femme-pilote en avion)
658. Din 20.— bleu (hydravion près de Dubrovnik).

Impression en taille douce par l'Institut d'impression des billets de banque à Belgrade. Dessins de Docteur Paul Gavranic de Zagreb, Jean Trpin de Ljubljana (Din 5.—) et Sreten Grujic de Belgrade (Din 20.—). Papier blanc, gomme blanche, dentelure en peigne $12\frac{1}{2}$.

Pendant le concours à Ruma, du 2 au 11 juillet, un bureau de poste temporaire employait un cachet cercle spécial en noir. Ce cachet porte au milieu la date, en demi-cercle en haut »Ruma«, en bas »III. Vazduhoplovni slet«.

.....

Redne frankovne znamke za ozemlje VUJA v STO

Ker se je pokazala potreba po novih rednih frankovnih znamkah za ozemlje VUJA v STO, je prišla v začetku aprila 1950 v promet nova frankovna serija s slikami živali. Osnutke za znamke je napravil inž. arh. M. Strenar, tiskala jih je v bakrotisku tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Gumiranje z belim lepilom in grebenasto zobčanje $12\frac{1}{2}$ pa je oskrbel Zavod za izradu novčanica v Beogradu. Papir je bel, razne debeline. Tiskovna pola je obenem prodajna, ima $5 \times 10 = 50$ znamk, robovi pol so brez

oznak, Znamka je velika 24×30 mm, slika pa 20×26 mm.

Vrednost znamke je označena v gornjem levem kotu slike, oznaka ozemlja pa je na spodnjem robu slike izmenoma S. T. TRSTA — VUJA (hrvatski) T. L. TRIESTE — VUJA (italijanski) in S. O. TRSTA — VUJA (slovenski). V gornjem desnem kotu ima vsaka znamka eno črko imena umetnika, ki je napravil osnutek za znamke. Če postavimo znamke drugo za drugo, dajo, te črke ime Strenar M.

Znamke so prišle v promet 7. IV. 1950 po odločbi Inspektorata PTT v Kopru št. 12 z dne 4. IV. 1950. Naklada: 65.000 popolnih serij.

Serijska ima naslednje vrednote:

21. **para 50 siva.** Slika prikazuje kmetico na osličku. Napis je hrvatski, v gornjem desnem kotu je črka S. Naklada 99.000.
22. **din 1.—** rjavordeča. Na znamki je narisana petelin, napis pa je v italijanščini. V gornjem kotu bremo črka T. Naklada 158.000.
23. **din 2.—** modra. Znamka prikazuje gos, napis je slovenski, v desnem gornjem kotu pa je črka R. Naklada 159.000.
24. **din 3.—** rjava. Znamka prikazuje 3 čebelle na satovju. Napis je hrvatski, v gornjem desnem kotu je črka E. Naklada 495.000.
25. **din 5.—** modrozelen. Prikazan je vprežni par istrskega goveda, napis je italijanski, v gornjem desnem kotu je črka N. Naklada 190.000.
26. **din 10.—** temnorjava. Slika predstavlja purana. Oznaka ozemlja je v slovenščini, v desnem gornjem kotu pa črka A. Naklada 194.000.
27. **din 15.—** vijoličastomodra. Prikazuje kozlička, ki se bodeta. Napis je v hrvatskem jeziku, a v desnem gornjem kotu je črka R. Naklada 65.000.
28. **din 20.—** temnozelen. Naslikane so sviloprejke na murvinem listju, desno spodaj je zapredek (kokon). Napis je italijanski, v gornjem desnem kotu je črka M. Naklada 108.000.

Priložnostne znamke za prvi maj VUJA STT

Tudi Inspektorat PTT v Kopru je izdal za letošnji 1. maj priložnostni znamki, za kateri je napravil osnutek inž. arh. M. Strenar, tiskala jih je pa v bakrotisku tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Papir je bel, črtno zobčanje $12\frac{1}{2}$. Gumiranje z belim lepilom je delo Zavoda za izradu nov-

čanica Narodne banke FLRJ. Znamka je velika 39×29 mm, slika pa 35×24 mm. Tiskovna in prodajna polja obsegata $10 \times 5 = 50$ znamk. Na robovih polj ni ne oznak ne napisov.

Na znamkah je prikazana skupina delavcev (desni del slike), ki koraka noseč zastavo in orodje, Levi del slike obsega ozadje, na katerem vidimo novozgrajeni zadrugi dom v Bujah. Na spodnjem delu je napis ozemlja in namen izdaje: STT-VUJA-1, V. 1950, na obeh znamkah enak.

Izšli sta sledeči znamki:

29. **din 3.—** vijoličasta (40.000)
30. **din 10.—** živordeča (40.000)

Znamke so prišle v promet dne 30. IV. 1950 po odločbi Inspektorata PTT v Kopru št. 13 z dne 10. IV. 1950 v nakladi 40.000 popolnih serij.

Znamki dostojno prikazujeta polet istrskega ljudstva pri obnovi domovine. Tisk je veliko boljši kakor pri zgoraj opisanih živalcah, škoda le, da barve ne ustrezajo določbam mednarodne poštne konvencije.

V STO (jugoslov. zona) so imeli od 2. do 9. VII. 1950 Teden Rdečega križa. V prometu sta bili znamki po 50 para (frankovna in portovna) za Rdeči križ 1949 FLRJ s črnim natiskom »STT-VUJA«.

Rajko Prinčič

Posebnosti na frankovnih znamkah VUJA (živalce)

Pri pregledu pol novih koprskih frankovnih znamk sem opazil sledeče značilne napake in razločke v papirju:

Din 0.50 5. znamka: nad dekletovo glavo navpična črtica; 7. znamka: temna pika desno zgoraj; 15. znamka: levi rob slike nejasen.

Din 1.— 20. znamka: temna pika levo od petelina; 21. znamka: bela pika desno od petelinovega kljuna; 34. znamka: desno, od din bela pika; 37. znamka: temna pika na petelinovem vratu.

Din 2.— 9. znamka: temna pika desno od številke 2; 49. znamka: majhna temna pika nad zgornjim labodom.

Din 3.— 1. znamka: komaj vidna pika desno od zgornje čebele; 33. znamka: temna črta pod desno čebelico.

Din 5.— 4. znamka: levo zgoraj majhna temna pika; 8. znamka: madež na gornjem robu desnega okvira; 19. znamka: zaseka na gornjem robu nad 5; 33. znamka: desno zgoraj majhna temna pika.

Din 10.— 4. znamka: temna pika zgoraj; 16. znamka: zgoraj desno sta skupaj temen in bel madež; 30. znamka: bela pika nad črko R; 35. znamka: temna pika desno zgoraj; 45. znamka: isto.

Din 15.— 7. znamka: bela pika nad črko S; 9. znamka: temna pika nad spodnjim kozličkom; 30. znamka: bela pika levo pri kozličkovi spodnji nogi; 31. znamka: temna pika zgoraj pri R; 33. znamka: pika nad črko T.

Din 20.— 6. znamka: levo od 20 majhna bela pika.

Vse znamke so tiskane na tanjšem in debeljšem papirju.

Ferdo Koba!

Lovrenc Košir

(Uspeh preiskave iz leta 1858 in Koširjeva smrt)

Članek, objavljen v prvi številki našega glasila, je poročal, da so našli v arhivu Svetovne poštne zveze v

Bernu (Svica) listine, ki dokazujejo, da je Košir dal pobudo za reformo poštne tarife in za uvedbo poštne znamke.

Ko sem se letos aprila mudil v Beogradu, sem našel med listinami v Ministrstvu PTT Koširjevo pismo, v katerem le-ta sporoča Svetovni poštni zvezi v Bernu spremembo svojega naslova. Pismo je datirano z 12. majem 1875 in Košir poroča v njem, da se preseli iz Zagreba na Dunaj, in navede natančen naslov: »Dunaj, IV okraj, Hauptstrasse Wieden 39, drugo nadstropje pri registrarju Emanuelu Freyu.«

Na podlagi tega naslova sem se obrnil na poštneega višjega komisarja dr. Erharda Riedla, ki je ustanovil poštni muzej na Dunaju in svojčas raziskoval Koširjevo delo. Poprosil sem ga, naj poizveduje po navedenem naslovu. Na moje pismo z dne 14. aprila t. l. mi je dr. Riedel odgovoril 2. maja z naslednjim pismom:

»V 351. zvezku arhiva mrlških zapisnikov mesta Dunaja sem našel naslednji vpis: Košir! Lovrenc, predstojnik kr. hrvatskega knjigovodstva, umrl 6.

avgusta 1879, star 75 let, vdovec, katoličan, rojen v Luši (Lusha), Šelce (na Hrvatskem), pristojen v Zagreb, Hrvatska, vzrok smrti starostna oslabelost, kraj smrti Dunaj IX, Versorgungshausgasse 3 (hiralnica).«

Tudi tukaj je imel škrat svoje prste vmes.

Kdaj se je Košir preselil s svojega stanovanja h. št. 39 v hiralnico št. 3, ni bilo več mogoče ugotoviti. V mrliški knjigi Dunaja se je primerila napaka in sicer: Košir ni umrl 6. avgusta, kakor je ugotovil dr. Riedl, o zapisku župnega urada Rossau; Dunaj IX, Serwittengasse 9, marveč je umrl 7. avgusta ob 3/4 11 dopoldne. Po tem spisku iz leta 1879 (list 278, postavka 226) je označen rojstni kraj Luša (Lusha), Kranjsko. Slednjič sem mogel ugotoviti, da je bil Košir pokopan 9. avgusta na dumajskem centralnem pokopališču.

Da je umrl Košir dne 7. in ne 6. avgusta 1879, dokazuje tudi dan njegovega pokopa, kajti po takratni odredbi mesta Dunaja so morali pokopati mrliča 48 ur po nastopu smrti. V nadaljnjem mi je sporočil dr. Riedl še naslednje:

»V odpravni knjigi finančnega arhiva na Dunaju iz leta 1836 sem našel označen spis, ki navaja, da je Košir nasvetoval zboljšanje poštnega priometta. Tega manjkajočega spisa takrat (spomladi 1949) nisem mogel dobiti. Arhivar mi je pojasnil, da je bil ta spis priključen nekemu Koširjevemu spisu iz leta 1858.

Košir se je leta 1836 potegoval predvsem za uvedbo enotne poštno pristojbine. V Avstriji je veljal tedaj privilegij iz leta 1817, po katerem se je računala višina pristojbine po poštnih postajah, preko katerih so šle poslane pošiljke. Šele leta 1858 je trdil Košir, da je on iznajditelj poštno znamke.«

Skoraj istočasno sem dobil 3. maja 1950 od poštnega višjega inšpektorja Schöneja iz Langebrücka na Saškem prepis dveh dokumentov, ki se nanašata na Lovrenca Koširja in se v prevodu glasita:

»Izdelava frankovnih znamk, ki se nanaša na višje pošno ravateljstvo Leipzig.

Po poslaništvu je prispela leta 1853 na finančno ministrstvo lastnoročno pisana vloga (s prilogami) namestnika drž. knjigovodje Koširja z Dunaja. Pisec naj bi bil po tem dal prvi pobudo za uvedbo pisemskih znamk v Evropi. Smoter njegove vloge je menda ta, da želi za to dobiti priznanje

Finančno ministrstvo želi predvsem vedeti, ali je višje pošno ravateljstvo službeno ali po kakem drugem potu kaj zvedelo o navedenem ali njegovi utemeljitvi, o čemer naj nam poroča.

Na kr. višje
pošno ravateljstvo v Leipzig

Dresden, 24. julija 1858.

Finančno ministrstvo III. oddelek
von Ehrenstein s. r.

Odgovor na ta dopis je bil naslednji:

»Kr. finančnemu ministrstvu v Dresdenu.

Po teh nam dostavljenih in zopet priključenih spisih, ne more biti nikakega dvoma, da je Lovrenc Košir, namestnik drž. knjigovodje z Dunaja, že leta 1836 predlagal avstrijski vladi, naj se odpravi pobiranje pošne pristojbine v gotovini in se uvedejo namesto tega frankovne znamke. Nadalje je tudi dokazano, da je poštna reforma Rowlanda Hilla izšla v tisku šele leta 1837 v Londonu, medtem ko ne moremo presojati o razgovoru Koširja z Angležem Galwayem v Ljubljani, ki naj bi bil sprožil angleško pošno reformo, kakor meni Košir.

Tudi nam ni znano, ali so njegovi prvenstveni predlogi ali samo omenjeni Koširjev razgovor z zastopnikom generalnega poštnega ravnatelja Hilla res njegovi ali vzeti od drugod.

Naposled je prišlo na razpravah prve nemške pošne konference na razgovor vprašanje o »franku kolekih« in na vir te uvedbe. Predvsem je ta uved-

ba označena v zapisnikih tako, ko da jo v Angliji že imajo.

Leipzig, 6. avgusta 1858
Kr. višje pošto ravnateljstvo
von Zahn s. r. a

S temi podatki in dokumenti, ki jih je izsledilo poštno ministrstvo FLRJ v

arhivu Svetovne poštne zveze in jih bo objavilo v posebni knjigi, lahko stopimo pred svetovni forum z dokazi, da je sprožil zamisel o uvedbi poštne znamke Lovrenc Košir in da ga zato po pravici imenujejo očeta poštne znamke.

Pavle Anderlič *Osnovni pojmi filatelije*

(4. nadaljevanje)

Tisk »Iris«

V 4. številki sem opisal glavne tri načine tiska.

Edinstven v filateliji je še tisk, ki mu strokovnjaki pravijo »Iris«. Ker imamo prav pri naših prvih slovenskih znamkah-verigarjih — tiske irisa, ne bo odveč, da ta tisk posebej na kratko obrazložim.

Zaradi pogojev dela v tedanji dobi slovenskega tiskarstva (po prevratu leta 1919) so nameravali tiskati v enem tiskovnem procesu več raznih vrednot verigarjev. Bile pa so s tem hudej težave. Od vsake vrednote je bila na razpolago le po ena oblika z 200 klišeji in je bilo treba tiskati vsako vrednoto v svoji barvi. V enem tiskovnem procesu je bilo možno tiskati teoretično, po velikosti strojev in papirja, trikrat po 200 klišejev. Pri tem je bilo treba tiskati hkrati z barvami treh vrst.

Ta poskus se ni posrečil. Barve so se takoj zlele. Naposled so v tiskarni odločili, da odpravijo srednjo klišejno ploščo in tiskajo samo z dvema barvama. Tedaj desno in levo na polji, vtem ko je ostal papir v sredi netiskan. Sčasoma sta se seve! obe barvi tudi pomešali in dosegli klišejev levi in desni rob proti sredi. Tiskarji so imeli nalogo, da pravočasno, preden so se pokazale na robovih klišeja spremembe v barvi, ustavijo tiskarski stroj, ga očistijo in zopet poženejo. Pogostoma so pa to storili šele, ko so se že pokazale spremembe v barvah na robovih klišejev. Nato so tiskali z manjšim strojem novo vrednoto v sredo pole to je na papirno ploskev, ki

je ostala nenatisnjena med obema vrednotama, ki sta bili že prej natisnjeni.

Tako so prišle v promet vrednote, za zgled vzemimo 15 vinarško, katerih barva v zgornjih vrstah iste pole je škrljasto modra, v naslednjih pa zelenkasto modra. **Znamke s temi prelivni barvi imamo za tako imenovane tiske »irisa«.**

Tiskovne pomanjkljivosti

Pri tisku znamk, natiskih in pretiskih pa nastajajo napake in tiskovne pomanjkljivosti, ki so neogibne.

Razločujemo značilne in slučajne napake.

Značilna je napaka, če je na tiskovni plošči vselej na istem mestu in se pojavlja na vseh tiskovnih polah, enkrat ali večkrat. Napako povzroči poškodba plošč (vzemimo da odleti črka ali nje del), stavčeva pomota ali nepazljivost (druga tipa črk).

Pod značilnimi tiskovnimi pomanjkljivostmi razumemo tedaj pomanjkljivosti ali poškodbe stavnega gradiva. Ker se pojavljajo poškodbe na istem mestu plošče, jih imenujemo značilne,

Slučajno napako povzroči predmet, ki zaide pri tisku med ploščo in papir. Te napake se pojavljajo od časa do časa le na nekaterih polah.

Za »tiskovno napako« veljajo napačne črke. znamenja ali številke, ki so bile pomotoma vstavljene. Dober primer prave tiskovne napake je večji »r« v besedi »Lira« pri drugi portovni seriji znamk bivše cone B. Ali pri znamkah FLRJ: vrednota za din 5,— iz serije priključitve Istre ima v cirilici napis »Jugoslavija« (namesto Jugoslavija), v seriji TBC je pri vrednoti din 2.50 napis »Tuberhuloze« (namesto Tuberkuloze). Tretji primer je Koširjeva znamka za zračno pošto din 15,— ki ima pri francoskem besedilu priveska predlog »DJ« namesto »DU«.

Lepe značilne napake so znane pri slovenskih verigarjih, zaradi česar jih posebej navajam. Skoro vsaka vrednota ima značilne napake, ki jih ne bi smeli pogrešati v specialni zbirki.

Zlasti znane in značilne so naslednje napake:

a) kamnotisk

3 vinarji: beli, okrogli madež na gornjem delu oznacbe vrednosti;

5 in 15 vinarjev: podaljšek kraka drugega A v besedi »DRŽAVA« (zgoraj);

20 vinarjev: točka na desni zapestnici verige, tkzv. »ključavnica«;

40 vinarjev: podaljšek podnožja v levo pri številki 4;

15 kron: zaokroženi zastavici številke 5,

20 kron: za 1 mm krajša črka »K« na levem ščitcu, »KRALEVINA« namesto »KRALJEVINA« in barvni madež na desnem licu, tako imenovana »sol-zac«;

5 vinarjev: debela, razširjena petica. Olivna in zelena, gladek papir. Redkost!

b) knjigotisk

3 vinarji: odpadli člen verige.

5 vinarjev: prekinjena črtica (vratu) pod zastavico številke 5 in podobna prekinitev v spodnjem delu levega roba.

20 vinarjev: prekinjena veriga na desni strani slike in poškodba klišeja, ki sega preko dveh sosednjih znamk (od levega spodnjega ogla do zgornjega desnega), bela črta med črkami C X C gornjega napisu.

40 vinarjev: prekinjena ničla na levem delu.

60 vinarjev: praske šestice na desni.

1 krona: obroček, širok $1\frac{1}{2}$ mm, na desnih prsni angelčka in barvasta črta, tako imenovani »meč« istotam.

5 kron: barvni čop las.

10 kron: pika pri enojki in bela, polkrožna črta, tako imenovani »polmeseč«, ki poteka na levem ščitku od zgoraj navzdol.

Za »slučajno tiskovno napako« imamo **slučajne napake**, ki so nastale zaradi napačnega ravnanja pri tisku. Te vrste tiskovnih napak niso značilne. Sem sodijo naslednje:

Odtis (nemško Abklatsch) nastane pri praznem teku stroja, zaradi česar dobi znamka na hrbtni strani dobro vidno sliko (negativ). Glej sliko.

Probojni tisk (nemško Durchschlag) pa nastane zlasti pri tankem, neklejenem papirju in olje vsebujoči barvi.

Dvojni tisk (Doppeldruck) nastane zaradi tega, ker so šle znamke po pomoti dvakrat skoz stroj.

Tega pa ne zamenjujmo z **navideznim dvojnim tiskom** (nemško Schmitzdruck). Slednji nastaja, če gredo pole pri polaganju zgrbančene čez tiskovni cilindrih, ali če kažejo znamke na robovih, pole tak navidezni dvojni tisk.

Novi natisi (Neudruck) so vsi ponovni tiski znamke z izvornimi tiskovnimi stavki ali ploščami, vtem ko je

izvirni tiskovni stavek pri ponatisu (Nachdruck) predelan ali izpopolnjen.

Poskusni tiski (Probe Drucke) so znamke, ki imajo isto risbo in način poštnih znamk v prometu, vendar se razlikujejo od rednih znamk po papirju, barvi in zobčanju; namenjeni so poskusom ali predlogom.

Poskusnih tiskov ne zamenjajmo s poskusnimi odtisi (Druckproben), kjer ugotavljamo, kako je tisk uspel. Ti odtisi sodijo v makulaturo.

Eseji so znamke, ki služijo tudi poskusom ali predlogom, niso pa enako risane ali izdelane kakor redno izdane poštne znamke.

Pomotni tiski (Fehldrucke, franc. erreurs) so znamke, ki so tiskane v isti barvi ali na barvastem papirju druge vrednote. Nadalje sodijo v to vrsto; natiski v drugi barvi; znamke, katerih deli slike (sredina, napisi ali okvir) so tiskani v drugi barvi ali so obrnjeni; znamke na papirju z vodoznakom, ki ni bil za to namenjen.

Obrnjeni tiski (Kehrdrucke, franc. Tête-bêche) so znamke — vselej po dve skupaj —, ki nista pravilno druga ob drugi, marveč sta si nasprotni. Primer: frankovne znamke tako imenovane NDH pri nas (pokrajine), drugod: Belgija, Nemčija, Svica itd.

Od 13. do 29. maja je bila na pariškem velesejmu 6. mednarodna razstava znamk, ki so se je razen približno 60 trgovcev z znamkami udeležile tudi poštne uprave Švedske, Avstrije, Izraela, Jugoslavije in Francije. Na razstavi so uporabljali poseben žig in dopisnice. Razstavi je bil odmerjen prostor 1500 m².

I. redni občni zbor Filatelistične zveze Slovenije

Dne 19. marca 1950 je bil v verandni dvorani hotela »Union« v Ljubljani prvi redni občni zbor Filatelistične zveze Slovenije. Poleg delegatov podružnic so prisostvovali zboru predstavniki republiških zvez iz Beograda, Zagreba in Sarajeva ter zastopnik Poštne direkcije. S skupščine so bile poslane poždravne brzojavke maršalu Titu, CK KPJ, CK KPS in Poštnemu ministrstvu FLRJ.

Iz poročil upravnega odbora izhaja, da je bilo delo prav uspešno. V vsej Sloveniji je na dan zbora 33 podružnic s skupno 2548 članij (1866 odraslih in 682 mladincev). Od tega štejejo 3 podružnice v Ljubljani 857 članov, ostalih 1691 članov pa odpade na 30 krajevnih podružnic. Prvi odbor je skrbno gospodaril ter ga je zbor, po poročilu nadzornega odbora, razrešil s pohvalo.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji novi **upravni odbor**: predsednik Lojze Črnota, drž. uslužbenec — podpredsednik I inž. Dušan Gruden, univ. asistent — podpreds. II Edvard Aleš, uslužbenec PTT Maribor — sekretar I Stebih Marjan, stud. med. — sekretar II Vlado Vrančič, drž. uslužbenec — I blagajnik Božidar Pauer, knjigovodja — II blagajnik Jože Vončina, drž. uslužbenec — urednik glasila Pavle Anderlič, drž. uslužbenec — knjižničar Ciril Janežič, drž. uslužbenec — I distributor Pavle Anderlič — II distributor Oskar Tominec, prav. rač. MLO — Propagandist Dolfe Kopecky, drž. uslužbenec.

Odborniki: Vutjadin Zelenik, dipl. tehnik — Branko Jerkovič, major JA, Stojan Puntar, abs. inž., dr. Anton Lavrič, zdravnik, Vinko Čibej, žel. uslužbenec, Vladimir Pušenjak, drž. usluž., vsi iz Ljubljane. Nadalje Viktor Gorinšek, drž. uslužb., v Celju, Marjan Juvanc, drž. uslužb., Guštanj, Filip Kumer, drž. uslužb., Kranj, Stanko

Zivec, drž. uslužb. Jesenice in dr. Mirko Brolih, pravnik v Mariboru.

Namestniki: Anton Stampfl, Angela Peterlin, dr. Niko Vončina.

Za mladino: Marjan Jelenc dijak.

Nadzorni odbor: Franc Mihelj, marjor JA, Jože Jeretina in Silvo Pajk, drž. uslužbenca.

Namestniki: dr. Valter Bohinc, univ. bibliotekar in Edvard Prinčič.

Razodišče: dr. Avgust Munda, univ. profesor, Anton Prevec, kapetan JA, mr. ph. Alojz Dšuban in dr. Vladimir Murko, univ. profesor.

Po volitvah se je razvila pri vprašanju članarine živahna debata. Delegati Ljubljane so se zavzemali za znižanje članarine. Zunanji delegati so bolj podpirali finančne potrebe Zveze in glasovali za dosedanjo višino prispevka din 120.— Ker pa niso polnoštevilno prisostvovali zboru, je pri glasovanju prodrlo stališče ljubljanskih delegatov, da bi prejela zveza polovico gornjega prispevka. (Op. ur. Ker je s poznejšim referendumom večina glasovala za letno članarino Zvezi po din 120.—, je s tem določena članarina za leto 1950 v tej višini. Mladinci plačajo polovico to je din 60.—)

Predlogi za spremembo pravil so bili odloženi za drugi zbor, da bi se podružnice prej spoznale s pomenom in vsebino predlaganih sprememb. Zbor je bil zaključen s skupnim kosilom delegatov.

P. A.

V Radovljici je bila ustanovljena 4. julija 1950 37. podružnica Filatelistične zveze Slovenije s 23 člani.

RAZSTAVE

Razstava v Kranju

Dne 30. aprila, 1. in 2. maja 1950 je marljivo filatelistično društvo v Kranju priredilo krajevno razstavo znanj. Prostor Potrošniške zadruge v Prešernovi ulici so z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo preuredili v razstavno dvorano. Poudariti moram

zlasti to, da je razstava sicer bila lokalna, da pa je vsebovala vse bistvene elemente velike razstave. Iz vsega je dihala prava, amaterska filatelija ter je bila predanost resničnemu zbiranju kar otipljiva.

Da se naši tovariši iz Kranja zavedajo pomena prave filatelije ter načela poštenja in amaterstva, da so voljni prispevati po svojih močeh k napredku domovine, je jasno zvenelo iz jedrnatega in lepega pozdravnega govora predsednika tov. Avgusta Potuška. Njegove besede so naletele na iskreno odobravanje. Za njim je zastopnik FZS inž. Dušan Gruden čestital k tako uspešni prireditvi ter v skopih obrisih nakazal trenutni položaj naše filatelije. Izrazil je željo, da bi bilo njihovo delo v vzpodbudo še ostalim podružnicam ter da bi še nadalje vztrajali na pravi poti filatelije.

Tročlanska komisija je pregledala razstavljene zbirke ter nato razglasila, da so prejeli:

1. nagrado tov. Simunac Zlatko za zgledno zbirko Litve.

2. nagrado tov. Kumer Filip za razstavljene objekte UPU, ZSSR in FLRJ.

3. nagrado tov. Potušek Avgust za razstavljene znamke Poljske ter zanimiva pisma.

Pohvalo je prejel tov. Humar Rudolf za lepo urejeno zbirko STT.

Poleg nagrajencev so razstavili se tovariši: Bohinc (ZSSR), Fajon (Slovaška), Kolar (CSR), Marčan Milka (Ljubljanska pokrajina), Marčan Tone (Protectorat) in Savnik (Srbija-okupacija). Razveseljivo je bilo tudi to, da sta na razstavi sodelovala dva mladina, in sicer tov. Hvala in Kumer Fran.

Uspeh bodoče razstave bo gotovo še boljši, če bo razstava v svetli sobi in če bodo člani svoje zbirke še lepše in okusneje opremili. Zelimo, da bi na državni razstavi v Zagrebu aprila 1951 tudi kdo iz Kranja dosegel častno priznanje za svoje tiho delo.

Primer uspele razstave v Kranju gotovo ne bo osamljen. Zelel bi, da isti duh prištnega zbiralstva zajame

vse podružnice ter da tako uspemo utrditi naše vrste tudi v pogledu kvalitete članstva. Tovarišem iz Kranja pa k uspehu toplo čestitam.

Inž. Dušan Gruden.

II. razstava v Solkanu

V okviru razstave lokalnega gospodarstva v Solkanu, ki je bila odprta od 1. do 14. maja 1950, je sodelovalo tudi delavno Filatelistično društvo iz Nove Gorice. Razstava poštних znamk je prikazovala področja o nastanku in razvoju znamke, razvoj letalstva, partizanske poštni žige relejnih postaj v Slovenskem Primorju, žige poštnege urada Solkan, portovne znamke cone B in študijo »K' napakam 4lirske znamke Slov. Primorja II. izdaje«.

Razstavo znamk, ki jo je organiziral predsednik solkanske podružnice tov. dr. Franc Marušič s sodelovanjem članstva, si je ogledala večina obiskovalcev splošne lokalne razstave (teh pa je bilo gotovo nad 15.000!). Zlasti so pritegnile znamke pozornost mladih pa tudi odrasli niso šli brez pogleda mimo. Namen razstave je bil pobijati zgrešeno mnenje nepoučenih o filateliji, češ, da je to le vrsta špekulacije in prikazati filatelijo v njeni pravi luči kot vzgojno sredstvo, ki širi obzorje, dopolnjuje znanje, vzbuja smisel za lepoto in red ter posredno preko

znamke daje koristne in zdrave pobude za udejstvovanje na vseh toriščih našega socialističnega življenja.

FILD, Nova Gorica

Razstava v Gornji Radgoni

Od 4. do 11. 6. 1950 je bila odprta na naši severni meji, v Gornji Radgoni, razstava lokalne industrije in obrti. Poleg mnogih razstavljalcev je pripravilo Filatelistično društvo Gornja Radgona prvo filatelistično razstavo v mali čitalniški sobi Doma ljudske prosvete. Radgonski člani so prikazali serije znamk FLRJ, stare Jugoslavije, Slov. Primorja in cone A. Nadalje Bosno-Hercegovino, staro Avstrijo ter po področjih: fizikulturo in šport, slovite može, botaniko, znamenita mesta, znamke Rdečega križa in TBC ter znamke za deco in zručno pošto.

Okrajna razstava je privabila več tisoč obiskovalcev, ki so si z zanimanjem ogledali tudi razstavljene serije znamk in prav pohvalili prvo radgonsko filatelistično razstavo.

Našim gornjeradgonskim tovarišem čestitamo k pobudi in uspehu ter pozdravljamo pripis njihovega poročila, ki naji bo za zgled drugim našim manj delavnim podružnicam: »Prvi uspeh nas je opogumil, da bomo priredili drugo leto samostojno filatelistično razstavo!« FILD, Gornja Radgona.

Iz drugih republik

IZ LR HRVATSKE

Letna skupščina FSH

Prvega dne po otvoritvi letošnje republiške razstave dne 2. aprila 1950 je imel Filatelistički Savez Hrvatske svojo letno skupščino, s katero je hrvatska bratska Zveza obenem proslavila svojo 10-letnico. Jubilejni skupščini so prisostvovali predstavniki Poštnega ministrstva, »Jugofilatelije«, ljudske oblasti in številni delegati republiknih zvez in podružnic. Našo Zvezo so zastopali tovariši inž. Dušan Gruden, dr. Anton Lavrič, Pavle Anderlič, Vladimir Vrančić in Jože Vončina.

Predsednik Zveze tov. Radoslav Horvat je v svojem pozdravnem govoru podčrtal delo in naloge Zveze v duhu današnje stvarnosti, ki so posledice zmagoslavne osvobodilne borbe naših narodov. Upravni odbor je nato poročal o delu in uspehu ter samokritično nakazal budnost in pomanjkljivost. Po razrešenici nadzornega odbora je objavil predstavnik naše Zveze tov. inž. Gruden, da sta sprejeta za velike zadsluge na področju filatelije tov. Radoslav Horvat, predsednik FSH in Dragan Novak, glavni urednik »Filatelije« kot častna člana Filatelistične zveze Slovenije.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen novi odbor, ki mu predseduje še nadalje dosedanji predsednik Radoslav Horvat. Diskusija je obravnavala preteče probleme in dala koristne pobude za nadaljnje uspešno delo. Skupna večerja v hotelu »Esplanade« je izpričala znano gostoljubnost zagrebških tovarišev in dopolnila pristržni sprejem delegatov in gostov.

Republiška razstava v Zagrebu

Filatelistični savez Hrvatske je priredil od 2. do 6. aprila 1950 prvo večjo filatelistično razstavo po osvoboditvi. V umetniškem paviljonu na Trgu kralja Tomislava so bili razstavljeni kolektivni izložki zagrebških in zunanjih podružnic. Poštno ministrstvo je v 2 okvirih prikazalo osnutke in poskusne tiske naših novih znamk za zračno pošto in frankovne. Letalske znamke po Trpinovih osnutkih kažejo prirodno lepoto in naše turistične kraje Bled, Ohrid, Martuljkovo skupino s Spikom, Plitvička jezera, Džerdap, Mostar, Dubrovnik in Boko Kotorsko na vrednotah za 1, 2, 3, 6, 10, 20, 30 in 50 din. Prve in druge znamke presenečajo z novodobnimi originalnimi osnutki in obetajo najlepše grafične izdelke.

Razstavljeno gradivo je dalo prerez področij zbiranja ter je prikazalo široko polje dela zbiralskih kolektivov. Zastopane so bile mimo današnjih znamk nove in stare Jugoslavije skoraj vse evropske države, pisma izza predfilatelistične dobe, pa klasične znamke in razne poznejše in novejšje izdaje do današnjih dni. Tematske zbirke so prikazale slovite može, spomenike, znamenite stavbe, mostove, prometna sredstva, fizkulturo, rastlinstvo, živalstvo itd. Med primerki literature je vzbujal veliko pozornost osnutek Vanje Radauša za prvo partizansko znamko s sliko maršala Tita od decembra 1943 v Otočcu. Prav tako so bile nadvse zanimive celine z žigi partizanskih pošt izza časa naše osvobodilne borbe.

Razstavo je odprl predsednik hrvatske Zveze tov. Horvat, ki je v pozdrav-

nem nagovoru podčrtal delež naših filatelistov v prevzgoji stare kapitalistične smeri v socialistično filatelijo. Ta stajemi po znamki propagirati svetu napore ustvarjalnega dela naših narodov in prikazati uspehe graditve socializma z lastnimi silami. Otvoritvi so prisostvovali predstavniki ljudskih oblasti, armade, Poštnega ministrstva in »Jugofilatelije«, delegati vseh republiških zvez in podružnic ter številni filatelisti iz Zagreba in drugod. Razstava je dosegla namen in bo veliko pripomogla k popularizaciji in nadaljnjemu razvoju filatelije pri nas.

Ekspozitura Pošte Zagreb je uporabljala spominski žig vseh 5 dni razstave, ki je dala pobudo za podobne vzgojne prireditve. Pavle Anderlič.

IZ LR BOSNE

Letna skupščina SFBiH

14. maja t. l. je bila v Sarajevu prva redna letna skupščina Filatelistične zveze Bosne in Hercegovine. Predsednik Ante Milinović je pozdravil delegate bratskih zvez Srbije, Hrvatske in Slovenije ter zastopnika Ministrstva za pošte in zastopnika sarajevske pošte 1.

Vsa poročila so bila z zadovoljstvom sprejeta in so bili sprejeti mnogoteri nasveti, ki bodo dajali novi zvezi v prihodnjem letu mnogo koristnih pobud. Zaradi boljše gnotne podlage je bilo sklenjeno, da se prispevek po viša za vsakega člana od 100 na 300 dinarjev, za vsakega mladince pa od 50 na 150 din, plačljivo v dveh obrokih. Sprejet je bil tudi predlog, da mora biti vsak član naročen na en strokovni list, mladinci pa dvoje ali troje na enega, kajti brez strokovne literature ni napredka v filateliji, še zlasti ne, dokler ne dobimo prostorov, kjer se bodo vršili sestanki in predavanja. Z obilnim pritrevanjem je bil sprejet nasvet slovenskega delegata tov. Kopeckega o tem, kako je treba navnati z mladino, da bo napredovala v filatelističnem športu.

Z zborovanja so bile poslane pozdravne brzojavke CK KPJ, CK KPBH

in Ministrstvu za pošte FLRJ. Predsednik Filatelistične zveze Hrvatske tov. Radoslav Horvat je podaril Zvezi filatelistov BiH popolne izdaje »Filatelije in priročnikov«, ki jih izdaja Filatelistički savez Hrvatske. Za svoje delo in prizadevanje v filatelističnem sportu v BiH so bili pohvaljeni naslednji tovariši:

Milinovič Ante s pismeno pohvalo in z zbirko znamk.

S pismeno pohvalo pa: dr. Mehmedagić Aliosman, Elzner Riko, Kuburić Marko, Milinovič Josip, vsi iz Sarajeva, Nadalje Ivančević Nikola, sekretar podružnice Derventa in Subotić Veljko, omladinec iz Bos. Gradiške.

Skupščina je izvolila za častne članke Saveza filatelista BiH tovariše inž. Aleksandra Petrovića, častnega predsednika Saveza filatelista Srbije, nadalje Radoslava Horvata, predsednika Filatelističnog saveza Hrvatske in Ferda Kobala iz Ljubljane, bivšega predsednika Filatelistične zveze Slovenije; vse tri v priznanje požrtvovalnega dela za napredek filatelije v socialistični FLRJ.

V novi odbor saveza filatelista BiH so bili izvoljeni:

Predsednik Ante Milinovič, sindikalni funkcionar — podpredsednik dr. Mehmedagić Aliosman, zdravnik — sekretar Cerkez Izmail, železniški uslužbenec — namestnik Kuburić Marko, brivec — blagajnik Pešut Miladin, nameščenec — vodja zamenjave Pirkić Alija, čevljar — vodja omladinskih odsekov Haraslić Ibrahim, nameščenec.

Odborniki: Mustafić Meho, inž. Čokić Rade, Sarac Mustafa, Koristović Smajo, Milinovič Josip, vsi iz Sarajeva ter Behmen Džemal, poštni uslužbenec iz Tuzle. Nadzorni odbor: Lješkovac Miloš, Behlilović Fehim, Elzner Riko, Pokrajčić Božo in Prehaska Ivan. Častno razsodišče: dr. Radulaški Milan, Sarac Hedvika, inž. Pšorn Ervin, Gikalov Georgije in Bač Vilko.

Na skupščino nista poslali svojih delegatov podružnici Banjaluka in Derventa. Po skupščini so se gostje zbrali k skupnemu kosilu v hotelu »Evropia«. Josip Milinovič,

N AŠI POSEBNI ŽIGI

4. posebni žig 1950 za III. zvezni letalski zlet v Rumi

Ob III. zveznem letalskem zletu v Rumi od 2. do 11. julija 1950 je bil v uporabi priložnostni poštni žig, ki ga

kaže slika. Besedilo: »III. vazduhoplovni slet« (zgoraj), spodaj »1950« in kraj »Ruma«, v sredini premakljivi datum; barva črna.

O B J A V E

Tovarišem, s katerimi menjamo v inozemstvu znamke, lahko pošljemo po novi odločbi vse znamke FLRJ razen znamk za 1. maj 1950 (maršal Tito), ki jih bomo lahko poslali v inozemstvo po 1. avgustu 1950; priložnostne znamke za Teden matere in otroka bomo lahko poslali po 1. septembru 1950, priložnostne letalske znamke za letalski zlet pa po 2. oktobru 1950.

*

Poštno ministrstvo FLRJ bo izdalo v kratkem sledeče serije priložnostnih znamk: za šahovsko olimpiado v Dubrovniku, za Dan mornarice 1950 in za letošnji Zagrebški velesejem.

*

Z uredbi ministrstva za zunanjo trgovino Bolgarije je prepovedan v Bolgarijo vsak uvoz poštne znamke v pismih. Vsa pisma, ki bi vsebovala znamke, bodo bolgarski cariniki zaplenili.

Evropa 1950

Andora

1. Letalska 100 fr.

Albanija

1. 5. obletnica osvoboditve: 2,50, 3, 3, 5, 8 lekov
2. 70-letnica Stalina: 2,50, 5 lekov

Avstrija

1. Sto-letnica smrti miniaturista Da-fingerja: 60 grošev

2. 140-letnica smrti Andreja Hofer-ja: 60 grošev

3. Frankovne v novih barvah odno-sno nove vrednosti: 3, 30 gr. 1, 1,70 in 10 šilingov

Belgija

1. Paketne znamke: 11, 13 in 16 fr.
2. Belgijsko britansko prijateljstvo: 80 + 20 c, 2,50 fr. + 50 c, 4 + 2 fr.

Bolgarija

1. Spominske za stavko železničar-jev in poštarijev leta 1919: 4, 20 in 60 levov

2. Umetnost: 1, 4, 9, 15, 20, 40, 60 levov

3. Bolgarsko-rusko prijateljstvo: 4, 9, 20, 50 levov

4. Antifašisti: 1, 2, 4, 9, 15, 20 levov

5. Vasil Kolarov: 4, 20 levov

6. Nove frankovne znamke: 1, 2, 4 levov

CSR

1. II. kongres sindikatov: 1, 2 kės
2. Rdeči križ: 1,50 kės + 50 h, 3 + 1 kės
3. Otroška pomoč 1949: 1,50 + 0,50, 3 + 1 kės
4. 70-letnica Stalina: 1,50, 3 kės
5. Češko smučarsko prvenstvo 1950: 1,50, 3, 5 kės
6. 20-letnica smrti pesnika Majakov-skega: 1,50, 3 kės

Danska

1. Postfaerge: 50 öre, 1 krona
2. 25-letnica radijske družbe: 20 öre

Finska

1. Nove vrednosti s sliko leva: 8, 9, 10, 12, 15, 20 Mk
2. Letalska: 300 Mk
3. Protituberkulozna s slikami cvet-lic: 5 + 2, 9 + 3, 15 + 5 Mk

Francija

1. Letni časi: 5 + 1, 8 + 2, 12 + 3, 15 + 4 fr.
2. Letalska: 1000 fr.
3. Dan znamke: 12 + 3 fr.

Grčija

1. Doplačilna v korist TBC postar-jev: 50 dr, 50 dr
2. Dodatne k dodekaneški seriji: 1000, 2000, 5000 drahem
3. UPU: 1000 drahem

Italija

1. 100-letnica rojstva skladatelja Do-menica Camarosa: 20 lir
2. Milanski velesejem 20 lir
3. Razstava avtomobilov: 20 lir

Liechtenstein

1. Frankovna v spremenjeni barvi: 5 Rp
2. Lovska serija: 20, 30, 80 Rp (sli-ke v št. 3)

Luxembourg

1. Dodatne vrednosti k frankovni se-riji: 60, 80 ct.

Objave
Biroja za filatelijo

OBJAVA ST. 51

Včlanjenje filatelistov iz Črne gore. V LR Crni gori za zdaj še ni pogojev za ustanovitev samostojnih društev niti za republiško Zvezo.

Filatelisti iz Črne gore, ki se žele včlaniti, naj se prijavijo Zvezi Bosne in Hercegovine, ker je ta terensko najbližja. Da bo dosežena v republikah točna evidenca po številu članstva, je potrebno, da ostale republiške zveze črtajo iz članstva filateliste z ozemlja LR Črne gore in jih rnapotijo na Savez filatelista Bosne-Hercegovine.

OBJAVA ST. 52

Na filatelistični razstavi, ki jo je priredil Filatelistički savez Hrvatske v Zagrebu od 2. do 6. aprila 1950, je prikazalo Poštno ministrstvo FLRJ v dveh okvirih osnutke, fotografije in poskusne odtise naših novih rednih frankovnih in letalskih znamk.

OBJAVA ST. 53

1. Z odločbo Poštnega ministrstva št. 12190 z dne 3. 5. 1950 je odobrena izdelava in uporaba priložnostnega žiga za »Teden in otroka« (Dečja nedelja v Beogradu i. s. v) času od 4. do 11. 6. 1950. Žig ima besedilo »Dečja nedelja«, naziv mesta Beograd in premakljiv datum.

2. Z odločbo Poštnega ministrstva št. 12191 z dne 3. 5. 1950 je odobrena izdelava in uporaba priložnostnega žiga v Rumji ob priliki III. Zveznega tekmovanja jadrancev v času od 2. do 11. julija 1950. Besedilo posebnega žiga: III. savezni vazduhoplovni sket — Ruma«, v sredi pa premakljiv datum.

3. Z odločbo Poštnega ministrstva št. 9182 z dne 13. 4. 1950 je odobrena izdelava in uporaba priložnostnih pošt nih žigov za žigosanje pošt nih pošiljk v času od 6. do 16. 7. 1950 v mestih **Split, Sibenik** in Vis ob priliki Jadranske regate.

Z ANIMIVOSTI

V Londonu je bila letos od 6. do 13. maja mednarodna filatelistična razstava. Razstavljeno je bilo čez pol milijona znamk na 17.693 albumskih listih, ki so bili uvrščeni v skoraj 1000 okvirih. Vrednost razstavljenih znamk je presegala dva milijona funtov. Razstavljalo je 347 razstavjalcev iz 27 držav. Iz naše države ni bilo udeležencev. Na razstavi je bil prikazan tudi del zbirke angleškega kralja s prvimi znamkami angleških kolonij.

*

Naklade posameznih serij UPU so naslednje: Francija 2 milijona, Španija 500.000, Španska zah. Afrika 75.000, Iŕni 35.000, Bolivija 500.000, Anglija 11.400.000 (prodanih serij), Luxemburg 80.000.

*

V zahodni Nemčiji so se pojavili falzifikati belgijske serije Orval (Zumstein št. 369—380).

*

V New Yorku bodo prodali na dražbi del zbirke bivšega romunskega kralja Karja II., med drugimi tudi najredkejšo znamke Mauritiusa (rdeča in modra Post office, za kateri je bivši kralj plačal svoj čas 25.000 dolarjev).

*

Za 100letnico prve saške znamke bo v Lipskem od 26. VIII. do 3. IX. t. l. razstava znamk. Razstavišče obsega 6300 m².

*

Dobrodelne znamke v korist oškodovancev pri valutni reformi, ki so izšle v zahodnem delu Berlina, so vrgle 34.000 DM pomoči. Ker cenijo število oškodovancev na 250.000, odpade na vsakega celih 13 pfenigov.

*

Britanska poštna uprava je končala lansko poslovno leto (31. II. 1949) z 11 milijoni funtov dobička.

Najstarejši ameriški poštni muzej je v Mehiki. Kdaj je bil ustanovljen, ni znano, vsekakor iz časa Aztekov in je obstojal že l. 1519. Poštno službo so takrat opravljali kurirji — imenovali so jih correos. Po teh besedah se še danes imenuje mehiška pošta servicio de correos.

Svicsarske otroške znamke (Pro Juventute) so izčrpale grbe, narodne noše in cvetlice. Poslej bodo prikazovale metulje in hrošče.

*

1. junija je minilo 100 let, odkar so izšle prve znamke na italijanskem ozemlju — znamke za Lombardijo in Benečijo. Za to priložnost bo v Milanu mednarodna filatelistična razstava, na kateri bodo razstavljene predvsem znamke tega ozemlja. Takrat bo tudi mednarodni filatelistični kongres. Da ne bo manjkalo velikopotezne borze, kakor je v kapitalistični filateliji navada, ni treba posebej omenjati. Seveda bo italijanska poštna uprava iz nacionalnih razlogov izdala za to priložnost posebne znamke.

Nove znamke v svetu

Evropa 1949

NORVESKA

1. Stoletnica rojstva Aleksandra Kjelanda (349—351): 25, 40, 80 örov.
2. Frankovna — dodatna: 30 örov.
3. UPU: 10, 25, 40 örov.
4. Provizorij — natis: 45/40 örov.

POLJSKA

1. Letalska serija »Roosevelt« (505 do 507): 80, 100 in 120 zlotov.
2. Iste vrednote v bloku.
3. Protituberkulozne (511—514): 3+2 5+5 6+4 15+10 zlotov.
4. Kongres v Varšavi: 3, 5 in 15 zlotov
5. Obletnica osvoboditve (2^a VII. 1944): 10, 15 in 35 zlotov.
6. UPU: 6, 30 in 80 zlotov.
7. Spominke (524—526): 10, 15 in 35 zlotov.

PORTUGALSKA

1. Dinastija Aviz (728—735): 10, 30, 35, 50 centavosov. 1 1.75. 2 in 3.50 eskudov
2. Iste vrednote v bloku.

POSARJE

1. Za mladino (264—265): 8+5¹ 10+7 frankov
2. Univerza: 15 frankov.
3. Dan Konja: 15×5. 25+15 frankov.
4. Službene: 0.10. 0.30. 1. 2. 5. 10. 15. 20 30, 50 in 100 frankov.

ROMUNIJA

1. 25. obletnica Leninove smrti
  - a) 10 lejev — rezana (1302 A).
  - b) 10 lejev — zobčana (1302 B).
2. Obletnica »neodvisnosti«: 10 lejev.
3. I. C. Frimu: 20 lejev (rdeča).
4. Frankovne 1948 — vodoznak »RPR«: 0.50. 1. 2. 3. 4. 5. 10 lejev.
5. Puškinova 150 letnica rojstva 11 in 30 lejev.
6. UPU: 20 in 30 lejev.
7. Obletnica osvoboditve: 50 lejev.
8. Frankovna: 5 lejev (t lilasta).
9. Prijateljstvo z ZSSR: 20 lejev.

SAN MARINO

1. Frankovne — pokrajinske: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 35, 50, 100 in 200 lir
2. Filat. razstava — natis: 1 in 2 liri
3. Garibaldijeva serija:
  - a) 1, 2, 3, 4, 5, 15, 20 in 50 lir;
  - b) 2, 3, 5, 25, 65 lir.

SOVJETSKA ZVEZA

1. 30 let Beloruske SSR (1304—05): 40 kopejk 1 rubelj.
2. Lomonosov (1306—08): 40. 50 kopejk. 1 rubelj
3. Obletnica odkritja morske ožine: 40 kopejk 1 rubelj.
4. Obletnica Leninove smrti:
  - a) 40 kopejk. 1 rubelj;
  - b) blok 4×1 rubelj.
5. Mednarodni dan žena: 20, 25, 40, 50 50 kopejk. 1 in 2 rublja.
6. Stoletnica rojstva admirala Makarova: 40 kopejk. 1 rubelj.
7. 150 let visoke šole za vojaške zdravnike: 40, 50 kopejk. 1 rubelj.
8. Budnost: 40 kopejk.
9. Frankovne — ofsetni tisk: 15, 20, 25, 30, 50 kopejk.
10. Agronom V. R. Viliams: 25 in 50 kopejk.
11. Prvi maj 1949: 40 kopejk. 1 rubelj.

NASIM NAROČNIKOM

S spremembo tehničnih pogojev tiska se je občutno dvignila izraba prostora in kvaliteta poročanja. Ker je tudi zagotovljena preskrba papirja za letos, bo izhajalo naše glasilo 10 krat letno. Letna naročnina je določena na 150 din. Naročnike izven podružnic, ki prejemajo glasilo na svoj naslov, prosimo, da nakažejo naročnino do konca leta (za drugo polletje 1950) v znesku din 75.— (za 5 številke) v naprej, ker jim sicer nadaljnjih izvodov ne bomo mogli pošiljati.